

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy óra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapi kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 254. szám.

Kedd, november 7.

A nagybecskereki árvaház.

Nagybecskerek, november 7.

A közönségnek az a része, melyet más sem érdekel, mint a politika, pedig ők vannak mostanában többségben, talán észre sem vette a szerényen meghuzódó hirt, hogy az árvaház céljaira a bizottság immár megvett egy házat, melyet a jelzett célra átalakítani fognak.

Pedig ez a hirdetés lényeges haladást jelent a humanizmus terén. Nem szeretjük a sokszor ismételt panaszt újból hangoztatni, de rá kell mutatnunk arra a gazdasági tespedésre, mely az utóbbi két évüzdében fogva tartja a mi városunkat. Évről-évre kisebb lesz az üzleti forgalmunk, a kereskedőnek nincs üzlete, az iparosnak nincs munkája, a gazda pedig nem tudja kellően kiaknázni a helyzetet, egyszóval az összes gazdasági tényezők panaszkodnak a „rossz időkről“. A társadalom azon része pedig, mely ezeket a szomorú állapotokat szemléli, azon iparkodik, hogy tehetsége szerint segítsen azokon, kik önhibájukon kívül szenvednek szükségét.

Mi tagadás benne, régen volt annyi szükség a társadalom segítségére, mint épen mostan. Sokféle intézményt kellene létesíteni emberbaráti és kulturális téren egyaránt, de hát megtanultuk az idők folyamán, hogy e téren is leszálítsuk igényeinket, s beérjük azzal a kevéssel, amit az emberek jóakarata létesíteni képes.

Ez okból tisztelettel üdvözljük azokat a derék emberbarátokat, kik annyira vitték az árvaház dolgát, hogy most már nemcsak tervről, de tetről beszélhetünk. De nemcsak azért foglalkozunk ma e témával, hogy ezt az örvendetes tényt konstatáljuk, ambátor szerénytelenség nélkül hivatkozhattunk ez alkalomból arra az eltagadhatatlan tényre, hogy a „Torontál“ hasábjain követeltük a megvalósítás gyorsabb tempóját s nem utolsó sorban annak a cikksorozatnak, melyben kimutattuk, hogy az árvaház a mai vagyoni helyzet mellett

is létesíthető, köszönhető az, hogy az árvaház előbb jön létre, mint legtöbben gondolták. Másért szólunk ma ez ügyben a közönséghez.

Tudva van, hogy a róm. kath. hitközség, mely az árvaházat alapítja, elegendő tőkével rendelkezik az épületre és a berendezésre, de már a fentartásról külön kell gondoskodnia. Itt tehát a társadalomra vár a nemes feladat, hogy segítsen. Igen életrevaló eszmének tartjuk, hogy ezt a célt egy egyesület megalakításával óhajtják elérni. Említettük is tegnapi tudósításunkban, hogy az erre vonatkozó alapszabályokat a vasárnapi gyűlésen elfogadták. Ezek az alapszabályok a legszegényebb embernek is, aki a nálánál is szegényebb emberen akar segíteni, alkalmat nyújtanak jótékonyagra. Aki évente 10 koronát fizet, rendes, aki 4 (négy) koronát fizet, pártoló tagja lehet az egyesületnek. Ime oly csekély összeg, mely még a szűkebb viszonyok között előknél sem játszik szerepet.

Ily körülmények között nem kételkedhetünk benne, hogy rövidesen ezernél több tagja lesz az egyesületnek, s ha még hozzávesszük azt, hogy kisebb-nagyobb adományok révén folyton gyarapszik az alap, az árvaház fennállása teljesen biztosítottnak tekinthető. Sőt régi tapasztalati tény, hogy a közönség csak akkor adakozik jó kedvvel és bőségesen, mikor látja adományainak közvetlen eredményét. Ezentul bizonyára sürűbben fordul elő, hogy a gazdag emberek végrendeletükben a szegény árvákról is megemlékeznek, amire eddig csak szórványos példákat tudunk. Fájdalom, nálunk nem igen ment át a köztudatba az az amerikai elv, mely a francia noblesse obligé nyomán keletkezett s mely azt vallja, hogy a gazdagság kötelez. Talán megváltozik ez a szűkmarku álláspont is s a jobbmóduak, ha közvetlenül láthatják, hogy mire kell az ő segítségük, szívesebben és bővebben adakoznak.

A róm. kath. hitközség megtette a

kötelességét, amikor az árvaházat létesítette, a közönség gondoskodjék vallási és nemzeti különbség nélkül a fentartásáról, hiszen az alapítók régen kimondották, hogy az árvák felvételénél sem a felekezet, sem a nyelv nem játszik szerepet.

Tegeye meg a kötelességét kiki a tehetsége szerint.

Templomszentelés Zsigmondfalván.

— nov. 7.

Főiemelő szép ünnepe volt vasárnap Zsigmondfalva községnek. Ekkor szentelték föl ugyanis ünnepiesen a község új róm. kath. templomát.

Az ünnepségre, mely bucsúval volt összekötve, nagy közönség gyűlt össze s kora reggeltől kezdve érkeztek a vendégek.

A tíz órai vonattal jött dr. Dellimanics Lajos főispán, dr. Pap Géza országgyűlési képviselő, id. Tullics György tb. főszolgabíró, akiket a pályaudvaron a községi előljáróság fogadott. A pályaudvartól hosszú kocsisor kíséretében vonultak be a vendégek a községbe, ahol a lakosság zeneszóval és lelkes éljenzéssel fogadta őket.

Kevéssel utánuk megérkezett az ünnepségre Harnoncourt Félix gróf leányával, Mária Lujza és Alice grófkisasszonyokkal és fiával, Félix gróffal.

A vendégek megérkezése után megkezdődött a templomszentelési szertartás. Az ünnepies istentiszteletet Holz Ferenc esperes végezte, Kögl écskai, Heller klekki, Hegedüs lázár földi és Springer kiskomlósi plébános segédlete mellett.

A szép és megható alkalmi prédikációt a templomépítésben igen nagy érdemeket szerzett Kögl Béla plébános mondotta, beleszóva a templomépítés történetét és kiemelve gróf Harnoncourt Félix és dr. Dellimanics Lajos főispán, mint protektoroknak nagyfokú támogatását, valamint Pap Géza országgyűlési képviselő nemes fáradozásait, melyek folytán az államkincstár a kulturálaphól 8000 korona segélyt engedélyezett a templomépítéshez. A ritka jó egyéni tulajdonai folytán rajongásig szeretett országgyűlési képviselő a lakosságot szeretetreméltóságával és ezenfelül az ün-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Baccarat.

A Casino-termében, az aranyokkal teli zöldposztos asztalok körül, bágyadtan folyt a játék. A croupier-k monoton hangon, gépiesen ismételték a kiáltást:

— Faites vos jeux... Rien ne va plus!

A nagy játékosok körül hallgatag, ideges csoportok álltak és lesték a kis golyó fordulóját, a sors szeszélyét.

Jordal belépett.

— Nini! erről puskapor szaga érzik! — mondta egy hang. Jó napot.

— Tehát ma akarja tönkre tenni a bankot? — Mindenesetre, — felelte Jordal mosolyogva.

— De hisz ez érdekes lesz. Nos és bizonyos vagy a sikeredben?

— Kétségkívül. Vagy lábra állítom magam ismét, vagy...

— Merre jártál eddig? Színházban voltál?

— Nem. Kissé kiszellőztetem a fejemet a kertben; egy padon végigolvastam az egész lapot.

— Én már egy hét óta nem érek rá semmire, — mondta Fremant. — Ebben az átkozott országban semmi sem érdekli az embert, se hegyek, se tenger, de még az asszonyok sem; csak a piros és fekete. Mi történik tehát a világon?

— Semmi.

— A politikában?

— Köszönöm. Még a régi... Az egyetlen dolog, amely megkapta a figyelmemet a lap hirrovatában: egy ujdonság. Valami félelmetes, titokzatos alak fegyveres kézzel osztja a halált a nyári lakokban, az aszfalton, a ligetekben; és ahol megjelent, elegáns névjegyet hagy hátra ezzel a névvel: Fecchini. Hogy kicsoda? azt senki sem tudja. Jön, ő és eltűnik. Jelezték Párisban, fölismerték Londonban, üldözték a tengerparton, — de mindenütt kisiklott üldözői kezei közül.

— Igen, én is hallottam erről. Azt mondták nekem, hogy a különös bandita tetőtől-talpig gavallér ur, aki még a bűneit is bizonyos ele-

gánciával követi el. Azt hiszik, hogy a társasághoz tartozó ember...

— Sok mindenfélét beszélnek!... Meglehet azonban, hogy közönséges fickó, aki vakmerőséggel és ügyességgel dolgozik, a rendőrség, azt hiszem, tulbecsülte a gazembert, amikor a fejére akkora díjat tűzött ki.

— Mennyit?

— Huszonötezer frankot.

— Tessék, ez aztán értékes ember!

— Valóban az! — kacagott föl Jordal.

A szalon most egyszerre telni kezdett új jövevényekkel. Hölgyek, urak estélyi toaletteben, a színházakból érkezve, tódultak be az ajtókon, hogy körülpéjk az asztalokat. A croupier-k monoton hangon kiáltották jelszavukat:

— Faites vos jeux! Rien ne va plus!

A kártyajátéknál a komolyabb játékosok seregettek össze: hallgatag, nyugodt csoport; nagy pénzbe ment a partie.

— Ötven arany a bank.

— Száz!

— Százhuszonöt!

— Százötven! — mondta Jordal.

UJDONSÁGOK

női felöltőkben stb. megérkeztek.

Kovács Gedeon Nagybecskerek.

Telefon 141.

nepség hatását emelő ifjúságot és zenekart ez alkalommal bőkezűségével külön is méltatta.

Az istentisztelet után a „Hazádnak rendületlenül“ hangjai mellett a vendégek Teschler Antal községi bíró és nagybirtokos vendégszerető házába mentek, ahol villásreggeli volt, melyen a fentiekben kívül még részt vett Wipern Frigyes uradalmi felügyelő, Lafleur Péter lázárköltő, Molnár János románécskai jegyző és Kluch Ferenc számtartó.

Ezután a vendégek csekély kivétellel Német-Écskára hajtottak, hol Kögl Béla plébános vendégei voltak.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/3 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

November 9. Tanitógyűlés.

„ 13. Közig. biz. ülés d. e. fél 10 óra.

„ 20. Rendes városi közgyűlés.

„ 22. Városi képviselőválasztások.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete november 20-ikán tartja e havi rendes közgyűlését.

— **Demeter napja.** Holnap ünneplik gör. kel. vallású polgártársaink szent Demeter vértanu napját, mely alkalommal mindkét szerb templomban ünnepélyes istentisztelet lesz.

— **Városi képviselő-választás Nagybecskereken.** Torontálvármegye alispánja Nagybecskerek város képviselőtestületi tagjainak választására határnapul november 22-ikét tűzte ki és választási elnökül dr. Kiss Jánost kiküldte.

— **Tanitógyűlés.** A Kisoroszra november 9-ikére összehívott tanitógyűlést, mint velünk közlik, a tanfelügyelő óhajára november 16-ikán Szenthuberten tartják meg.

— **A magyar nyelv a kaszárnyákban.** Emlegettük, hogy a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület legutóbbi igazgatósági ülésén elhatározta, hogy kísérletet tesz a kaszárnyákban tartandó magyar nyelvi tanfolyam rendezésére. Ez irányban most a következő átiratot intézte a temesvári hadtestparancsnoksághoz:

Tek. Hadtestparancsnokság! A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület 1905. október 24-ikén tartott igazgatósági ülésében elhatározta, hogy az illetékes katonai hatóságok segítségével és engedelmével a 29-ik gyalogezred Nagybecskereken állomásozó zászlóaljának nem magyar ajku legénysége számára a kaszárnyában ingyenes magyar nyelvi tanfolyamot rendez. E magyar nyelvi tanfolyam, amelynek minden költségét az egyesület fedezi, azt hisszük nagyban hozzájárulna a legénységnek éppen a hadsereg

— Százötven egyszer ... kétszer ... háromszor ...

Jordal székét vont maga alá, letűt és átadta a pénz a croupiernek; a játék megindult. Kétszer-háromszor csakugyan nyert is abban a mezőnyben és a szerencse ettől fogva el sem hagyta többé. Az összes többi játékosok mind benne bizakodtak, valamennyien az ő kártyáira rakták a pénzüket.

Egyetlen ember maradt meg csökönyösen a vesztes oldalon. Megkétszerezte mindig tétjét, örületes módon veszve egyiket a másik után. Az emberek csodálkozva nézték; ő csak komolyan, mozdulatlanul állott az asztalnál, még egy arcizma sem rándult meg.

Ezt suitogták mögötte:

— Vagy örült, vagy milliomos!

Az aranyak csengésének zajából időnkint kivált a croupier hangja:

— Ezerkétszázötven arany a bank! ... Faites vos jeux!

Az ismeretlen maga elé tette a tárcáját és ekkor nyitotta fel ajkait:

— Tartom a bankot!

Jordal vonakodott. Megelégedjék-e az eddigi nyereséggel, vagy pedig adja le még egyszer a kártyát? Nem-e fordul éppen most a szerencse kereké?

Néma, kíváncsi várakozással tekintett rá most mindenki.

A croupier már beleszólt, hogy eldöntse a kérdést:

— Van még más ...

— Tartom! — kiáltotta Jordal harsány hangon és kissé remegő kézzel kiosztotta a

előnyére való kiműveléséhez és intelligenciája emeléséhez s azért tisztelettel kérjük, méltóztassék nekünk megengedni, hogy e tanfolyamot úgy az idén, mint minden évben a zászlóaljparancsnokság részéről lehetőleg vélt időben és módon megtarthassuk, egyben kérjük, sziveskedjék utasítani az itteni parancsnokságot, hogy velünk ez irányban érintkezésbe lépjen. Fogadják kiváló tiszteletünk őszinte nyilvánítását Nagybecskerek, 1905. november 3. Dr. Vinczehidly Ernő igazgató, Somfai János titkár.

Hasonló átiratot intézett az egyesület a honvédkerületi parancsnoksághoz a honvédeknel tartandó magyar nyelvi tanfolyam rendezése iránt.

— **Utólagos anyakönyvezés.** Kristóffy József belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz az utólagos anyakönyvezés dolgában. Eszerint hivatalból való eljárásnak akkor van helye, ha az anyakönyvvezetőnek akár közvetlenül, akár a felügyelő hatóság útján tudomására jut, hogy kerületében az anyakönyvi törvény hatálya lépte óta történt valamely születést vagy halálesetet az annak bejelentésére kötelezettek, bár az eset megtörténtétől számítva három hónap már elmúlt, be nem jelentették, vagy ha a kerületében az ottani anyakönyvvezető közreműködésével kötött valamely házasság az anyakönyvbe be nem vezetett vagy a kerületében valamely felhatalmazott anyakönyvvezető vagy más polgári tisztviselő közreműködésével kötött házasság felől jegyzőkönyv nem vétetett fel. Érdekelte fel oly születéseknek és haláleseteknek utólagos bevezetését is kérheti az állami anyakönyvbe, amelyek az anyakönyvi törvény életbeléptése, vagyis 1895. évi október hó 1-je előtt történtek, azonban a felekezeti anyakönyvbe a most jelzett időpontig be nem vezettek. A fél kérelmére megindítandó eljárás folyamatba tételére az az anyakönyvvezető illetékes, akinek kerületében az anyakönyvvezető maradt születés, házasságkötés vagy haláleset történt, vagy akinek a kerületében az utóanyakönyvvezető (a házastársak valamelyike) lakik vagy elhalt. A kérelem akár szóbelileg, akár írásban terjeszthető elő.

— **A délvidéki románok gyűlése.** Lugoson a román aktivisták népgyűlést rendeztek, melyet Tomics Virgil hívott egybe és melyen több ezer főnyi románság gyűlt össze egész Krassó-Szörény megyéből. A népgyűlés lefolyása nyugodt volt. A gyűlésen, amelyet Popovics esperes vezetett, az összes jelenlevő képviselő beszédet mondottak s egyhangulag egy határozati javaslatot fogadtak el, mely a román nyelv érvényesítését gátló összes rendeletek visszavonását és az általános választói jognak minden megszorítás nélkül való behozatalát követeli.

— **Táncpróba.** Katz S. Sándor táncmester tanfolyama e napokban ér véget s a derek táncmester ez alkalomból november 11-én (szombaton) a kaszinó termeiben táncvigalmat rendez, melyen bemutatja növendékei haladását. Az estély műsora a következő: Bemutatják az összes növendékek. 1. Nyitány. 2. Tánc alapállások. 3. Csárdás. 4. Polka-Mazur. 5. Polka-Française. 6. Polka-Nobles. 7. Pas de Quatre. 8. Pas de Patineurs. 9. Francia négyes. 10. Sormagyar. 11. Grazioza-Polka. 12. Le amerikán. 13. Walzer. 14. Boston. 15. Graziana. 16. Magyar diszfel-

vonuló palotás. 17. Magyar szoló. — Lejtik: Szalaváry Böske, Mayer Iluska, Szávits Margitka, Láng Sacika, Mayer Margitka, Szlammer Etuska, Weiterschan Ilonka, Szlammer Icuka, Brájjer Lajos. 18. Magyar nemzeti négyest bemutatják: Hegedüs Riza — Krumenacker Károly, Krumenacker Erzsike — Bronts Antal, Wingler Irén — Kovács Sándor, Kaszás Margit — Albrecht Mátyás, Krumenacker Elvira — Láng Károly, Weiterschan Mici — Lischerong Károly, Hausladen Vilma — Weiterschan Gyula, Annau Rózsika — Schneider János. 19. Tündér balletet bemutatják: Grubacszy Dórácska, Szlammer Icuka, Illés Vilma, Streitman Erzsike, Krumenacker Erzsike, Mayer Margit, Szlammer Etuska, Weiterschan Ilonka, Láng Sacika, Krumenacker Elvira, Szalaváry Böske, Mayer Iluska, Weiterschan Mici, Kaszás Margit, Hegedüs Riza, Annau Rózsika. 20. Gavotte de la court bemutatják: Rokoko kosztümben. Szávits Margit — Brájjer Lajos, Wingler Irénke — Klapka József. — A vizsga kezdete d. u. 5 órakor, vége este 8 órakor, azután általános tánc reggelig.

— **Minden meg van bocsátva.** A urnak megszokott a felesége a házibaráttal. A faképnél hagyott férj értesítve megy az egyik újsághoz s a következő kihirdetést tette közzé:

„Maradj ott, ahol vagy! — Minden meg van bocsátva.”

— **Nőipar-kiállítás.** A magy. kir. állami nőipariskola növendékeinek kézimunkáiból és rajzaiból az iskola helyiségeiben, Budapest VIII., Szentkirályi-utca 7. sz. és II., Fő-utca 11. sz. alatt, mint az intézet igazgatósága velünk közli, kiállítást rendez. A kiállítás folyó évi november hó 9-én nyílik meg s bezárólag november hó 14-ig (6 napig) marad nyitva; megtekinthető naponta d. u. 9—1 óráig, d. u. 1/3—5-ig.

— **Életunt hivatalnok.** Plechi József nyugalmazott törvényszéki hivatalnok ma délelőn Luther-utcai házának padláján felakasztotta magát s mire észrevették, már halott volt. Az életunt öreg ur előre kitervezte végzetes tettét, mert ma délelőtt mindenkit elküldött hazulról, így feleségét is azzal bizta meg, hogy vásároljon disznót. Egyedül csak fia maradt otthon, aki azonban világtalan lévén, nem állott utjában. A házbeliek távolléte alatt azután fél 12 óra tájban fölment a padlásra s ott a gerendára felakasztotta magát. Kévéssel azután hozzátartozói hazajöttek s keresni kezdték. A padlásra ráakadtak, rögtön le is vágták s orvosért küldtek, de már akkor nem lehetett rajta segíteni. Az öreg ur szivbajos volt s valószínűleg betegsége vitte a végzetes tetterre.

— **A szőlők tolvajai.** Ujabbán különös tolvajlasi ág kezd virágozni. A szőlőkől ugyan nagy tömegekben ellopják a szőlővesszőket, a szőlőgazdák nagy rémületére. Multkor már hírt adunk ilyen tolvajlásról s most megint szőlővessző lopásról írunk lapunknak. Így Nagyteremián Schuplocher József szőlőjéből 2000 darab, Fumor Jeremiás nyerői gazda szőlőjéből pedig 600 darab szőlővesszőt loptak el. A csendőrség a tolvajokat Mihály Pál és Fiszán Fülöp nyerői lakosok személyében kinyomozta.

— **Ujfajta család.** Bizonyára az újabb fajta családok közé tartozik az az eset, amit most Nagyszentmiklósról jelentenek. Az ottani legutóbbi heti piac alkalmával ugyanis Jancsov Mihály zöldségtermelő kertész segédjéhez, Jevdanov Istvánhoz odaült két nő, hogy váltson föl nekik egy koronát, de csak magyar veretű két filléresre, amiért ígérték neki tíz fillért. A legény egy marok aprópénzt nyújtott oda nekik, hogy válogassák ki belőle a magyar veretűket. A két asszony addig válogatott, míg egyszer csak azon vette magát észre, hogy 10 fillér maradt mindössze a markában, a többi pedig eltűnt. A rendőrség által nyomban megejtett nyomozás kiderítette, hogy a tettes Büchler Mátyás tordaházi zenészzel vadházasságban élő 23 éves Horn Erzsébet módosi születésű nő, aki nemrégiben Schönberger Lipótnétól is 7 koronát esent el hasonló körülmények között cinkostársra, Büchler Johanna segítségével. A furfangos csalónőket a rendőrség letartóztatta.

— **A szellemidézők.** Az emberi együgyűség úgy látszik örök marad s ezer példán okulva sem tanulnak egyesek. Ilyen együgyűségnek lett áldozata Grabácon egy odaváló gazda, akit két cigányasszony a lagnaivabb mesével becsapott. A mult héten történt ugyanis, hogy Grabácon délután két óra körül beállított Klein Károly módos gazda házába két cigányasszony. A két asszony megkérdezte Kleintől, mi baja a feleségének, aki az ágyban feküdt. Klein elmondotta, hogy felesége három évvel ezelőtt mind a két lábára megbénult és azóta nem tud járni. A cigányasszonyok erre előadták, hogy a lakás hátsó szobájában kincs kell, hogy elássa legyen, ezért a szellemek, akik a kincset őrzik, büntették meg betegséggel a fiatal asszonyt, mert nem iparkodik őket a kincs őrzete alul felmenteni.

Maurice Level.

6. — Lejtik: Avits Margitka, mmer Etuska, puka, Brájjer bemutatják: Krumenacker Irén — Albrecht Láng Károly, Károly, Hausyula, Annau Fündér ballet-za, Szlammer zsi, Krumenacker Etuska, Krumenacker Weiserschan Riza, Annau bemutatják: József. — A este 8 órakor, A. urnak meg- agyotti férj erre zó kishirdetést van locsátva. állami nő- ból és rajzai- VIII. Szent- l. sz. alatt, zli, kiállítás- er hó 9-én hó 14-ig (6 aponta d. e. József nyu- ma délb- szította ma- zolt. Az élet- tettét, mert azuról, így vásároljon otthon, aki utjában. A óra tájban ra felakasz- tozói haza- ráakadtak, ek, de már az öreg ur ége vitte a n különös- ból ugyanis szszület, a or már hirt- zint szőlő- gy Nagy- éből 2000 szőlőjéből A csend- Fiszán nyomozta. jabb fajta mit most tani leg- Jancsov nez, Je v- y váltson ar veretü fillett. A da nekik, retüket. zer csak r maradt eltűnt. A yomozás as torda- 23 éves ki nem- koronát kostársa, s csuló- ügyűség nva sem ett áldo- kic két csapott. rabácon Károly . A két felesé- ondotta, d a két árni. A lakás legyen, intették rt nom benteni.

Ök azonban értenek a gonosz szellemek felszabadításához. Akkor aztán a fiatal nő is meggyógyul, azonkívül a kincsek birtokába jutnak, ha 600 koronát adnak nekik. Klein hamarosan elő is kerítette a kért összeget, mire a két cigány a másik szobába ment és a szoba egyik sarkába kis lyukat vágtak, ahol a 600 koronát elégetik, hogy a szellemeket felszabadítsák. Klein az ajtóból nézte az egész dolgot, látta amint a füst a lyukból felcsapott és az aranyak csengését is hallotta. A két cigányasszony Kleinnek odaszólt, hogy a kincset erősen őrzik, le kell őket részegíteni, azért Kleinnek mondták, hogy a közeli koresmából egy liter bort, egy palack sört és három deci pálinkát hozzon. Mire Klein visszatért, a cigányoknak már hiúlt helyét találta. A csendőrség a két cigányasszonyt Lupsa Györgyné nagyközlősi, Ludwig Miklósné zombolyai közveszélyes cigányasszonyok személyében kinyomozta és letartóztatta.

Gyilkos asszony. A temesvári csendőrszárny parancsnokságát tegnap értesítették, hogy Bázos község egyik pusztáján tegnap délelőtt Vidics Róza és Bárányi Julianna 25 éves napszámosnők öszezöröltek egymással. A pörlekedésből nemsokára tetlogességek váltak s az amugy is heves természetű Bárányi Julianna annyira dühbe jött, hogy egy mellette fekvő kést felkapott s azt markolatig Vidics Rózába döfte. A kés Vidics szívébe hatolt és rögtön halált okozott. A gyilkos napszámosnőt a csendőrség letartóztatta.

ESKÜDTSZÉK.

A vadházasság vége.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint esküdtbírótság ma folytatta Golusin Lyuba kumáni lakos emberölési bűnpörét. A bíróság az esküdtkekhez intézendő kérdések szövegezésével kezdette meg a tárgyalást.

Az esküdtkekhez intézett kérdéseket három pontban foglalták össze, u. m. 1. Bűnös-e a vádlott abban, hogy Batánszki Miláné f. évi április hó 19-én reggel a kumáni határban a bűnjelet képező forgópisztolyiyl hátulról kétszer egymásután szándékosan, előre megfontolt szándékkal megöltte, úgy, hogy Batánszki Miláné, szül. Erdélyán Darinka a szenvedett sérülések következtében f. évi április hó 30-án meghalt. 2. Ha igen, ugy erős felindulásban követte-e el a tettet, vagy pedig 3. gondatlanság okozta-e a forgópisztoly kétszeri elsülését. A kérdések megszövegezése után a vádbeszédre került a sor.

Dr. Boross Dezső kir. ügyész a vádat egész terjedelmében fentartja. Behatóan ismerteti a tényállást és a fenforgó körülményekből azt a következtetést vonja le, hogy nem lehet szó erős felindulásról, mert a vádlott állandóan magánál hordta a revolvert, a mellyel már egy- izben lelötte áldozatának egyik rokonát is, Batánszki Bogolyubot, továbbá számos alkalom- mal fenyegetődzött szemtanuk előtt, hogy ha Batánszki Miláné nem térne vissza hozzá, megöli. Gondatlanságot sem lát fenforogni, azért, mert sohasem volt reá eset, hogy egy a zsebben elhelyezett revolver kétszer egymásután elsülne ugy, hogy vízszintes irányban haladjanak a löve- dékek. Konstatálja tehát, hogy előre megfontolt szándékos bűntényről állunk szemben, amelyet vádlott nem azért követett el, mintha áldozatát tényleg annyira szerette volna, hogy nélküle nem tud élni, hanem csupán csak azért, mert minden áron megakarta szerezni magának az Erdélyán családnak 12 holdnyi földjét s miután látta, hogy terve az Erdélyán Darinka alhatatosságán végkép meghiusult, bosszúból követte el a végzetes tettet. Súlyosbító körülménynek kéri beszámítani a hátulról orozva történt támadást, amelylyel szemben nem lehetett védekezni, valamint vád- loitnak szökését a tett elkövetése után.

A védőbeszédben Almássy Elek ügyvéd kifejti, hogy a gondatlanság esete épenséggel nincsen kizárva. Ha azonban ezt az esküdtkek mellőznék, ugy kéri az erős felindulás minősítését, mert a vádlott, amellet, hogy szerette az asszonyt, a visszautasítás folytán veszendőben látta 2 és 1/2 esztendei munkáját, amelyet az Erdélyán család érdekében végeztet. A szokásos figyelmeztetések és törvénymagyarazatok után az esküdtkek vissza- vonultak. Félórai tanácskozás után az esküdtkek főnöke, Szepessy Károly kihirdette a verdiktet, mely szerint 7-nél több igennel szavaztak arra a kérdésre, hogy a vádlott előre megfontolva szán- dékosan lötte meg Erdélyán Darinkát és 7-nél több nem-mel arra, hogy tettét erős felindulásban követte-e el. A harmadik kérdés ennélfogva tárgy- talan maradt.

E verdikt alapján a királyi törvényszék mint esküdtbírótság előre megfontolt szándékos ember- ölés büntette miatt elítélte Golusin Lyubát 13 esztendei fegyházra, 10 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére, valamint az összes bűnügyi költségek viselésére. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlott és védője pedig semmisségi panaszt jelentettek be.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A miniszterelnök nyilatkozatai.

Budapest, november 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Fejérváry Géza báró miniszterelnök a Neue Freie Presse levele- lezője előtt nyilatkozott Apponyi makói beszédéről s cáfolta Apponyinak az álta- lános választói jogról szóló nézeteit. A miniszterelnök konstatálja, hogy nálunk, ahol a lakosságnak csak hetedfélszázaléka bir ma szavazati joggal, a parlament nem fejezheti ki a népakaratot. A népakaratot nem lehet félretolni, de a parlamenti akaratot igen, ha a szűk választói jog a parlamentből az igazi néperőt kirekeszti.

Jusíhnak válaszolva, a miniszterelnök hivatkozik angol példákra, hogy az elnök nem tartozhatik többé semmiféle párt- keretbe, vitákban nem vehet részt, választó- tóinak nem adhat programot. Parlamenti elnöknek lenni annyit, mint kikapcsolni saját akaratát a politikai erők mérkőzé- séből.

Zichy János és Burián.

Budapest, november 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Zichy János gróf bizal- mása Szüllő Géza képviselő egy óra hosszát tárgyalt Burián báró közös pénzügyminiszterrel a politikai helyzetről.

A fumei határozat.

Budapest, november 7. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Fiuméből sürgönyzik, a fumei horvátkör tagjai hozzájárultak az ismeretes fumei határozathoz.

Az osztrákok és a helyzet.

Budapest, november 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az osztrák parlamentet nem november 24-én, mint ahogy tervezve volt, hanem 28-ikán hívják egybe. Gautsch báró mindjárt az első ülésen nyilatkozni fog a választási reformról és a magyarországi politikai helyzetnek az osztrák helyzetre való hatásáról.

Az új budapesti hadtestparancsnok.

Budapest, november 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, Uexküll-Ghyllenbandt gróf, az új budapesti hadtestparancsnok ma Buda- pestre utazik s holnap elfoglalja új állo- mását.

A spanyol király házassága.

Budapest, november 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsi rendszerint jól értesült forrásból jelentik, hogy Alfonz spanyol király legközelebb jegyet vált Frigyes főherceg egyik leányával.

Kereskedelmi szerződésünk Orosz- országgal.

Budapest, november 7. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mai bécsi jelentés szerint az Oroszországgal kötendő kereskedelmi szer- ződésünk dolgában teljes megállapodás ugyan még nem jött létre, de a legfontosabb pontokban megegyezésre jutottak. A tárgy- lásokat rövid időn belül diplomáciai uton fogják folytatni.

Politikai sajtópör.

Budapest, november 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szóts Pál képviselő ma az „Alkotmány“ című lap ellen sértő poli- tikai támadása miatt rágalmazás és becsület- sértés címén sajtópört indított.

Az orosz forrongás.

Budapest, november 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szentpétervári jelentések szerint már megkezdtek a politikai foglyok szabadon bocsátását. Eddig 30 politikai elíteltet bocsátottak szabadon. A tegnapi nap folyamán egyben 24 politikai pört megszüntettek.

Budapest, november 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Rigából sürgönyzik, ott tegnap véres zavargások voltak. A

zavargók föl vannak fegyverkezve s bom- bákkal dolgoznak. Számos katona és zavargó meghalt.

Budapest, november 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Tifliszből sürgönyzik, ott tegnap véres zavargások voltak. A munkások felgyújtottak egy házat s a tűz hamarosan husz másik házra terjedt át, a melyekben 15 bomba és számos töltény- nyel megrakott láda fölrobbant. A többek között Mauser-fegyvereket és dum-dum- lövegeket fedeztek föl. A tüntetők négy üzletet kiraboltak. E közben 20 személy életét vesztette vagy megsebesült. A fosz- togatók közül többeket letartóztattak. A nyilvános épületek, a konzulátusok és a bankok védelmére intézkedéseket tettek.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1905. november 7.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki uj	76	16.75	16.95	79	17.10	17.45
Pestvidéki uj	76	16.45	16.80	79	16.90	17.25
Bánsági uj	76	16.60	17.—	79	17.15	17.30
Bácskai uj	73	16.35	17.10	79	—	—
Rozs elsőrendű					13.40	13.60
„ másodrendű					13.25	13.40
Árpa takarmány					14.55	15.—
„ égetni való					—	—
„ sörfőzésre való					—	—
Zab					14.10	14.50
Tengeri bánsági					—	—
„ másnémeti					—	—
Répe					—	—
„ káposzta					—	—
„ bánsági					—	—
Kéles					—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, november 7. (A nagybecske- reki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén az árak mintegy tíz fillérrel emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (áprilisra) . . . . . 17.30 — —
 Buza (1906. októberre) . . . . . 16.17 — —
 Rozs (áprilisra) . . . . . 14.46 — —
 Zab (áprilisra) . . . . . 14. — — —
 Tengeri (májusra) . . . . . 14. — — —

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztették a Nagybecskereken, 1905. évi november hó 7-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	8.— korona
kétszeres		7.—
rozs		6.—
árpa		6.30
zab		5.20
kukorica		6.80
uj		7.80
repce		11.—
széna I.		6.—
„ II.		5.—
szalma I.		4.—
„ II.		3.—
burgonya 1 kilogr.		0.10
marhahús I. 1 kilogr.		1.12
„ II.		1.04
borjúhús		1.80
disznóhús		1.60
juh hús		1.16
zsír		1.60

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.
Ervényes 1905. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Versezről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

RÁMPÁS

literje 30 krajcár

Dr. Brájjer Lajostól.

Kapható

Zápolya-utca 1. szám alatt

a házmesteri lakásban.

(838—x.23)

Ház

szép kerttel, „Amerika városrész“
Mercy-utca (2738. sz.) a kaszárnya
közeliében, igen előnyös fizetési fel-
tétel mellett eladó.

Ajánlatok a „Gyártelep“ sörfőzde
részvénytársasághoz, Temesvárott,
intézendők.

918—10.7

Meghívó

az istvánföldi takaré- és hitelegylet,
mint részvénytársaságnak 1905. évi novem-
ber hó 23-án d. e. 10 órakor Istvánföldön
tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Napirend:

1. Az elnök és a jegyző választása.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére három részvényes választása.
3. Elhalálozás folytán megüresedett felügyelő-bizottsági tag választása.
4. Indítványok.

Az igazgatóság.

Jegyzet: Az alapszabályok 16. §-a értelmében minden részvényes, aki a közgyűlésen részt akar venni, részvényeit a közgyűlés előtt, az intézet pénztáránál letenni tartozik.

954—1.1

1076. kig. szám. 1905.

952—3.1

Hirdetmény.

Tarras község képviselőtestülete 29/1905. számú, 1133. kgy. 18358/1905. szám alatt törvényhatóságilag jóváhagyott határozatával a két Tisza-védőtöltés között egy tagban fekvő 129 holdnyi réti földnek szőlőtelepítés céljára leendő eladását határozta el.

Az ezen területnek felmérése kitűzése és 500 □-öles parcellákra leendő felosztási munkálatára, továbbá az ezzel szomszédos 113 holdnyi szőlőterület utainak újbóli felmérésére és kitűzésére ennél fogva nyilvános árlejtés hirdettetik és felhívják vállalkozni szándékozókat, hogy nyílt ajánlataikat folyó évi november hó 18-ig ezen előljárásságnál adják be, mert később érkező vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Vállalkozó köteles a felmért és felosztott területről a község házi szükségletére egy kataszteri és egy a telekkönyvi átalakításhoz szükséges a telekkönyvi állapotnak megfelelő térképet készíteni.

A szükséges anyagot, napszámásokat és fuvarát Tarras községe adja.

A munkálat a község felhívására azonnal megkezdendő és legkésőbb 14 nap alatt befejezendő és átadandó.

A munkadíj a munkálat befejezése és átadása után fizetetik ki.

Az árlejtési jegyzőkönyvi, szerződési és nyugta-bélyeg költségét vállalkozó viseli.

Csak okleveles mérnökök ajánlatot vehetik figyelembe és a képviselőtestület fentartja magának a jogot, hogy a munkálatot, tekintet nélkül a megajánlott munkadíjra, vállalkozók közül annak adja át, kihez több bizalma van.

Kelt Tarrason, 1905. évi november hó 4-én

Tarras község előljárássága.

Kerestetik

2 nagy vagy 3 kisebb szobából álló

utcai lakás

mellek helyiségekkel, esetleg istállóval,
azonnali átvételre.

Cím a kiadóhivatalban.

(952—3.2)

29616/III. sz. 1905.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Szeged.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. c. szállító közönséget, hogy a nagybecskereki pályaudvarokra érkező darabárúknak házhoz, illetve üzlethelyiségbe, vagy viszont a feladni szándékolt darabárúknak a felek kívánatára az említett pályaudvarokra való szállítását az üzletszabályzat 68 § 3 pontja alapján egyezményileg három évre Eckstein Mátyás utódai nagybecskereki fuvarozó-cégre biztuk.

Azok a szállító felek, kik a részükre érkezendő darabárúknak házhoz való szállítását nem kívánják fentnevezett vállalkozó céggel eszközölni, felkéretnek, hogy erre vonatkozó tiltakozó nyilatkozatukat írásban szíveskedjenek Nagybecskerek és Nagybecskerek-Bégapart állomások főnökségeinél benyújtani, mert ily nyilatkozat hiányában az érkező darabárú házhoz szállítását nevezett vállalkozó cég tartozik eszközölni.

Vállalkozó cég a fentnevezett pályaudvarokról Nagybecskerek város területén lakó felek lakásának vagy üzlethelyiségének a fél által kijelölt részében, vagy onnan az említett pályaudvarok egyikéhez szállított árukért a következő díjakat számíthatja s arról nyugtat is kell szolgáltatnia:

a) 50 hl. vagy azon aluli súlyú szállítmányok után 40 fillért.

b) 50 kilogramma felül minden további megkezdett ötven kilogrammért 20 fillért.

Szeged, 1905. október hóban.

949—3.3

Az Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Nyomdász-

és (875—x.20)

könyvkötő-tanoncnak

jó házból való fiu

felvétetik.

Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL“

kiadóhivatalában.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Szerkesztő

Nagy

Zápolya-utca

hová a lap szelvényt
minden közlésért

Kiadó

Pleitz Fer. Pál
Nagybecskerek, a
hová a hirdetések és a lap
utkozó felszólítás

Telefon

Nagybecskerek

(Dsk.)

föl politikai
Az egyesület
nak nevezett
zászlójára
hadakozik
hogy a köztársaság
ilyennek
törvények

Ezzel a
alaptörvény
nul megadja
vényes alap
zásra, hanem
megtartása
hajtására.

Minden jogi érdeke
fektelen, s
pongó kár
igaza.

Nem p
eddig gyak
nincs többs
numeriek
gyűlésen. D
eredetét, le
abból a fö
közjogász
rintani: a
jogából a
nemcsak g
nem alaptör
zárólag, ap
felség-jog.

A korn
is adott. E
csopartosítá
tekben nem
féle schluss
választások
eszköz: itél
Mint ne

A „TORONTÁL“

(Téli este
mesélt műter
konyha, étterem
Lucien D
Dargais 25 éves

Céline
sit s aztán
sütni.

— Ne
kapsz.

Lucien
ségessé tesze
mint egy krisz

— Látt
Jézuskát. Ne
mint egy ter
Addig fészül
fogsz kinézni

— Éde
feleségét, de
legíteni.)

Fr